

Bralcem »Tribune« čestitamo

ob 29. novembru, prazniku republike

tribuna

LIST ZVEZE
ŠTUDENTOV
LJUBLJANSKE
UNIVERZE

Leto XI.

Ljubljana, 29. novembra 1961

Štev. 13

Pred novimi nalogami

V torek, 21. novembra, je bila v Festivalni dvorani redna letna skupščina ZSJ Ljubljanske univerze. Skupščini so med drugimi prisostvovali tudi podpredsednik Glavnega odbora SZDL Franc Kimovec-Ziga, sekretar Okrajnega Komiteja ZKS Franc Popit, rektor univerze prof. dr. Makso Snuderl, generalni sekretar univerze Ljotze Piškur, predsednik US Jože Pernuš, sekretar UK ZK Slovenije Ludvik Zajc, predsednica CK LMS Franccka Strmole, predsednik CO ZSJ Novica Pribečević, nekateri dekani in prodekani ter predstavniki ZSJ iz drugih univerzitetnih centrov. Skupščini je poslal podpredsednik IS LS LRS dr. Jože Vilfan pozdravno pismo, v katerem ji je zažele uspešno delo. Delegati so z enominutnim molkom počastili spomin umrlega prof. dr. Božidarja Lavriča, velikega učitelja.

V uvodnem referatu je predsednik Univerzitetnega odbora Janko Puklavac ocenil delo Zveze študentov v preteklem letu, opozoril na probleme, s katerimi se je organizacija srečevala pri svojem delu in nakazal nekatere smernice za uspešnejše delo v prihodnje.

Ko je govoril o novih nalogah Zveze študentov v spremenjenih pogojih visokošolskega študija, je poudaril, da je vloga ZSJ v tem, da po svojih sposobnostih prispeva taki vzgoji visokokvalificiranih kadrov, ki ne bo samo ozko specialistična, ampak tudi družbeno politična in kulturno občanska. Vzporedno z dinamičnim razvojem našega gospodarskega in družbenega življenja in še posebej s sedanjim utripom razvoja našega visokega šolstva, pa se vse močneje kaže potreba po dejanski demokratizaciji tudi v naši organizaciji. Zveza študentov je ustvarila pogoje za to s svojo demokratizacijo, z decentralizacijo in z vso svojo aktivnostjo, ki je bila usmerjena predvsem v krepitev samostojnih organizacij na fakultetah, ki naj bi povezovala delo naših osnovnih enot združenj. Nov, spremenjen način dela pa narekuje tako usmerjenost organizacije, take metode in način dela, predvsem pa tako vsebino, ki bo v študentih nasploh budila interes za delo v organizaciji.

Širša družbena konceptcija

Razgovor s predsednico Glavnega odbora SZLD Vido Tomšičevo, ki so mu prisostvovali tudi Franc Popit, Franccka Strmole, Ludvik Zajc in ing. Vitja Rode ter člani predsedstva UO ZSJ.

Za nadaljnje delo Zveze študentov, je dal razgovor tebe smernice: glede na to, da dobiva pri nas človek z razvojem vedno večjo vlogo v družbenem samoupravljanju, hkrati pa mu v družbeno-političnih organizacijah dajemo kot ustvarjalcu možnost pogleda v vsak problem, ki ga zanima, bi bila naloga Zveze študentov, da omogoči vsakemu študentu, da bo doštudiral, da mu posreduje vse možnosti, da se strokovno usposobi za poklic. Biti mu mora v pomoč pri njegovem vplivanju na upravljanje na univerzi, na šolah in na akademijah, omogočiti mu mora izživeljanje kulturnih in drugih potreb in kar je najvažnejše, pripraviti ga na vlogo državljan po končanem šolanju. Tako postaja Zveza študentov instrument samih študentov in so jim torej vodstva odgovorna za to, da jim zagotavljajo vse te možnosti, da so odgovorna za izpolnitev vseh teh nalog.

Razvijanje kulturnega in fizkulturalnega življenja je treba postaviti v ospredje. Zato pa je predvsem potrebno zagotoviti primerne prostore, ker Zveza študentov ne potrebuje samo pisarn, ampak tudi svoje klubske prostore in prostore za ostale družbene aktivnosti. Pri vseh novogradnjah bi bilo pametno predvidevati take prostore, ker si živahnega družbenega življenja med študenti brez potrebne materialne baze ni mogoče zamišljati. Takšno materialno bazo bi naša organizacija lahko koristila v dogovoru z drugimi organizacijami in kot eden koristnikov sodelovala v družbeno upravnem organu teh prostorov.

Pri idejnem delu je treba več pozornosti posvečati seznanjanju študenta z dogajanjem v naši družbeni stvarnosti. Doslej se je redko dogajalo, da bi študentje razpravljali o novih načelih delitve dohodka v gospodarstvu, o nagrajevanju tudi v družbenih službah itd. Bodoči inženir, bodoči mladi strokovnjak, mora vedeti kaj ga čaka po končanem študiju v tovarni, na gradbišču, skratka na njegovem delovnem mestu. Take razprave bi bile za študente ne-

dvomno zelo zanimive, ker bi tako tudi začutili, da ideologija in politika nikakor nista povsem ločeni od njihove stroke. Orientirati se bo treba ne le na Tribuno, ampak tudi na druge naše revije, ki bi jih morali študentje smatrati kot svoje.

Na učnih zavodih je vezana udeležba Zveze študentov na sam učni proces, na formiranje učnih načrtov, ki naj bi dajale profile strokonjakov, ki jih naša praksa dejansko potrebuje. V organih družbenega upravljanja bo organizacija morala uveljaviti več čuta odgovornosti pri posameznikih, ki v teh organih predstavljajo organizacijo. Mora doseči, da se bo čutil vsak posameznik povezanega z njo, kot se to mora čutiti vsak poslanec s svojo volilno enoto.

Zveza študentov bi se morala s svojim programom in s svojim delom bolj vezati na naše republike in končno tudi okrajne organe, ki bi jim tako preko svojih vodilnih tovarišev omogočali razgovore o posameznih pomembnih vprašanjih.

In memoriam

PROF. DR.
BOŽIDARJA
LAVRIČA

»Tisoč nas je tvojih učencev, ki se bomo vedno spominjali svojega velikega učitelja, velikana medicinske znanosti in prakse, dobrega prijatelja in izrednega človeka.« S temi besedami so se 17. novembra poslovili od akademika prof. dr. Božidarja Lavriča študentje ljubljanske univerze.

Ne tisoč, tisoče nas je tvojih učencev. S teboj nismo izgubili svojega velikega učitelja samo študentje medicine, ampak vsi študentje ljubljanske univerze. Tvoj svetel lik človeka, znanstvenika in praktika, borca za velike ideje naše socialistične revolucije in prijatelja mladih, nam je bil vsem kašipot. Bil si mož dejanja in besede, jeklene volje in neizmernih energij. Bil si človek preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Obdarjen si bil s tolikšnim bogastvom, da ga še tako radodarna roka ni mogla razdati vsega. In dajal si brez pomisleka. Dajal si kot učitelj, pedagog, znanstvenik, človek. Kot rektor si vedno prihajal med nas. Vzpodbujal si nas pri delu, nam dajal nove ideje in tudi kritične pripombe. Tvoja tvoj pogled je bil vedno tako odkrit, vedno je govoril samo koliko ti je do tega, da bi delali čim boljše.

V avli Univerze smo se poslavljali od tebe. Naše glave so bile sklonjene in v prsih nas je stiskala neizmerna žalost. Nihče ni mogel prav verjeti, da se za vedno poslavljamo od človeka, ki mu je bil poklic reševati življenja, pa sam sebi ni mogel pomagati. Toda nismo se poslovili od tvojega duha, tvojega dela, tvoje velike zapuščine. Vse to je postalo tega dne last majhnega naroda, saj si prav njemu, slovenskemu človeku, njegovi lepši prihodnosti posvetil vse, kar je ustvaril tvoj um in tvoje pridne roke.

Najlepši dokaz, kako si bil blizu temu človeku, kako te je ljubil in spoštoval, je bilo zgodnje popoldne 17. novembra. Takrat se je zbral ob tvoji poslednji poti le del tistih, ki so te poznali, ki si jim bil drag, le del tistih, ki si jim vrnil življenje. Globoko sklonjenih glav smo se poslavljali od tebe. Zavest, da odhaja od nas svetovno znani kirurg, veliki človek, učitelj in prijatelj, nas je navdala z neizmer- no žalostjo.

Toda mladi, in vsi, ki so te poznali, se te bodo vedno spominjali s hvaležnostjo in ponosom. Tvoje delo in tvoja topla človeška osebnost bo tvoj najboljši spomin, ki bo svetel vzgled vsem najboljšim sinovom slovenskega naroda.

315 delegatov je s pozornostjo sledilo delu 16. redne letne skupščine Zveze študentov ljubljanske univerze. Mnogi izmed njih so s svojimi diskusijami pripomogli k uspešnejšemu delu skupščine. Znova pa se je pokazalo neprijetno dejstvo, ki meče senco na nekatere voljene predstavnike tisočev študentov na ljubljanski univerzi, ki niso čutili velike odgovornosti do svojih kolegov. Do konca skupščine jih je od teh 315 delegatov ostalo le 87! Takšen malomaren odnos ne potrebuje nikakršnega komentarja, pač pa nalaga volilcem kandidatov za prihodnjo skupščino ZŠJ, da resneje razmislijo o svojih predstavnikih, ki jih bodo zastopali.

PRED NOVIMI NALOGAMI

V prilagojevanju organizacije novim pogojem nam ne gre za to, da bi poskusili slehernega študenta na silo vključevati, pač pa predvsem za to, da bi imeli tisti, ki čutijo interes za tako delo, na razpolago dovolj možnosti.

V nadaljevanju se je Janjo Puklavec dotaknil tudi nekaterih vprašanj, ki zadevajo današnjo študentsko mladino. Pri tem sklopu vprašanj ima vidno mesto idejno vzgojna problematika. Poudaril je, da ne gre idejne vzgoje gojiti kot neko ločeno dejavnost. Prav tako ni namen idejne vzgoje, da bi poskušali slednjega študenta vzgojiti v teoretika marksističnih misli. Idejno vzgojno delo na univerzi, visokih in višjih šolah, mora stremeti za tem, da bo dajalo toliko, kolikor je potrebno za socialistično občanstvo naših visokokvalificiranih kadrov. Pri tem delu so nam v veliko pomoč svobodne katedre, ki pa kljub lepim rezultatom kažejo tudi nekatere pomanjkljivosti, ki imajo pogosto vzroke v nepravilnem razumevanju vloge svobodnih kateder. Zavedati se moramo, da so svobodne katedre

gledanje na študentske predstavnike in na organe družbenega upravljanja tudi med študenti samimi.

Celotna dejavnost Zveze študentov naj bi bila usmerjena v realizacijo interesov in zahtev vseh svojih članov. Naloge, ki se postavljajo pred organizacijo, so predvsem naslednje:

- da kot družbena organizacija pomaga študentu, da bo doštudiral in da mu posreduje vse možnosti za čimboljše strokovno usposabljanje;
- da mu daje pomoč, da bo lahko vplival na upravljanje svojega zavoda;
- da mu omogoči uresničevanje interesov na najrazličnejših področjih družbenega udejstvovanja;

Po referatu se je razvila živahna diskusija posameznih predstavnikov ZŠJ, ki so poskušali s svojimi diskusijami dopolniti problematiko, ki jo je v svojem referatu nakazal predsednik UO ZŠJ.

O socialno ekonomski problematiki je diskutiral med drugimi tudi predsednik socialno ekonomske komisije pri UO ZŠJ Rudi Šimac, ki je poudaril,

Skupščini Zveze študentov so med drugimi prisostvovali tudi dr. Emil Štampar, Franc Kimovec-Ziga, Jože Pernuš, prof. dr. Makso Snuderl in dr. Vito Lavrič

stvar zavodov kot celote, da morajo pri njihovem delu sodelovati tako študentje kot tudi profesorji, da mora njihova vsebina zadovoljiti interese študentov.

Posebna pozornost je bila posvečena socialno-ekonomskemu področju. — Prehod na ekonomske cene, ki se je začel v lanskem letu in se je do sedaj že skoraj končal, je povzročil naraščanje življenjskih stroškov študentov, medtem ko so štipendije ostale skoraj na isti ravni. Vzrok, da je višina štipendij stagnirala je predvsem v tem, ker so bila sredstva, namenjena za štipendije, določena že ob začetku leta. Kljub temu kaže dosedanj razvoj potrebo po temeljit. rešitvi v bližnji prihodnosti. Dosedanje razprave so pripeljale do zaključka, da bo potrebno uvesti kot dopolnilo štipendiranju še sistem kreditiranja študentov.

V okviru celotne materialne problematike študentov, zavzema problem stanovanj ključni položaj. Eden od vzrokov za nastali položaj je prepočasna gradnja pred nekaj leti in istočasno povečanje števila študentov v Ljubljani. Tudi intenzivna gradnja v zadnjih dveh letih, ni mogla bistveno izboljšati položaja, ker smo prav v teh letih izgubili v nekaterih domovih precej mest.

Sam proces spreminjanja profila visokošolskega študija je pogojen v procesu družbenega razvoja, je del novih družbenih sprememb, ki so jih narekovali spremenjeni družbeni in proizvodni odnosi.

Res je, da so načela reforme s statuti fakultet in z zakoni o visokem šolstvu, dobila svojo pravno obliko. Toda s tem ni rečeno, da so te formalne oblike povsod najboljše, da je njihovo uveljavljanje povsod nastajalo iz resničnih potreb. Dejstvo je, da je na marsikateri fakulteti prihajalo do uveljavljanja teh načel mehanično, nasilno, brez zadostnega proučevanja potreb prakse, brez zadostnega poznavanja vzrokov, ki so ta načela narekovali. Spremenjeni visokošolski študij mora torej dajati določene nove profile strokovnjaka, ki ga praksa potrebuje.

Vsebinsko se je stari način študija kaj malo spremenil. Se zmeraj je lahko opaziti, da se gleda na vsebino reformiranega študija s starih stališč.

Družbeno upravljanje na univerzi in v nekoliko manjši meri na višjih šolah in akademijah, je kljub nekaterim težavam, ki še vedno zavirajo izkoriščanje vseh možnosti na tem področju, naredilo nedvomno velik korak naprej. Na naših visokošolskih zavodih danes verjetno ni organa družbenega upravljanja, v katerem ne bi bilo tudi predstavnikov študentov. Razviti se šel tako daleč, da je vloga študentskih predstavnikov danes dejansko odvisna od njih samih, od njihovih stališč do raznih vprašanj in problemov, ki se pojavljajo na zavodih in predvsem tudi od njihove sposobnosti pravičnega razumevanja svoje vloge in svojega položaja. Toda to so le objektivne možnosti, ki so dane študentom skoraj povsod, s čimer pa jasno nikakor nimamo namena trditi, da smo te možnosti povsem in pravično izkoristili. Postavlja se vprašanje vloge študentov, da delo teh naših predstavnikov v organih družbenega upravljanja ni bilo popolnoma v redu, ni pretirano. Toda krivda za tako stanje zadeva tudi organizacijo samo. Spremeniti bo treba

da je proces štipendiranja prišel najdlje. Z zakonom so dane možnosti nadaljnjemu dvigu štipendij, čeprav so v letošnjem letu v veliki večini ostale neizpremenjene. Potrebno bo vložiti vse sile pri naporih za dvig štipendij v prihodnjem letu. Povišanje štipendij opravičuje tudi občutno povišanje stroškov v študentskih domovih, ki že sedaj presegajo 10.000 dinarjev mesečno, lahko pa pričakujemo v naslednjem obdobju nadaljnji porast.

Kot dopolnilo štipendiranju bi lahko uvedli sistem kreditiranja. Pri uvajanju kreditiranja pa bo potrebno resno razmisliti o njegovih oblikah in posledicah, ki bi jih lahko imel ta način dajanja pomoči študentom. Tudi stanovanjski problem bo potrebno reševati z večjo mero razumevanja, potrebno reševati z večjo mero razumevanja, saj gradnja stanovanj občutno zaostaja za potrebami. Morda bi bila uspešna rešitev v tem, da bi posamezni okraji iz svojih sredstev gradili stanovanja za študente svojih področij. Prav tako bi bila delna rešitev v sistemu kreditiranja. Študentje bi plačevali nekoliko višje prispevke za stanovanja, zbrana sredstva pa bi se nato uporabljala za odplačevanje kreditov najetih za gradnjo njihovih stanovanj. Tak način bi pozdravili mnogi študentje, ki danes kot podnajemniki pri priva'nikih plačujejo izredno visoke stanarine, ki nimajo nobene podlage na ekonomskem računu.

Vsekakor bi morala biti vsa ta problematika predmet širših razprav med študenti, kajti le na tak način lahko pridemo do predlogov, ki bodo zadovoljili zahteve najvišjega kroga študentov.

Lanskoletno mednarodno sodelovanje je pokazalo kljub uspehom na določene probleme. Izmenjava študentov z univerzami v inozemstvu je pripeljala do spoznanja, da naši študentje, ki odhajajo v inozemstvo premalo poznajo tako našo stvarnost, kot tudi politične in gospodarske probleme držav v katere odhajajo.

Potrebno bo ustanoviti pri mednarodni komisiji posebne sekcije, ki bodo proučevale problematiko tujih dežel. Vanje bi se vključevali študentje, ki bi jih ta dejavnost zanimala. Za uspešnejše sodelovanje pa bi bilo koristno z zunanjepolitičnimi sekcijami SZDL.

Diskutanti so se v svojih diskusijah dotaknili tudi idejno vzgojnega dela. Podčrtali so potrebo po reorganizaciji Centra, ki v sedanji obliki ne zadovoljuje potreb. Prav tako se je pokazala potreba po nadaljnjem izpopolnjevanju sistema svobodnih kateder z uvajanjem novih zanimivih tem. Zveza študentov se mora truditi, da bo poiskala takšne teme, ki bodo povezovala teorijo s prakso in pri študentih vzbujala široko zanimanje.

Mnogo večjo pozornost bo treba v prihodnje posvetiti izvenštudijski dejavnosti študentov. Zveza športnih organizacij, planinsko društvo, taborniki, ljudska tehnika, so doslej uživale precejšnjo moralno kot tudi materialno podporo za uspešno upravljanje svojih nalog. Zanimivo je dejstvo, da SKUD

Skupščina je pokazala, da stojijo pred novo izvoljenim Univerzitetnim odborom obširne naloge, katerim bo morala posvetiti vse svoje znanje in sposobnost, da bi jih uspešno rešila.

Zadnjih nekaj let so študentje v številnih državah postali predmet večje pozornosti. Zato je več vzrokov, med katerimi sta dva verjetno na prvem mestu. Študentje so se v številnih državah pokazali kot pomembni politični činitelj, s katerim je treba računati. Njihova vloga pri strmoglavljanju reakcionarnih režimov v več državah, v boju zoper nazadnjaško zakonodajo, v boju za mir in napredek, je obrnila ponekod celo splošno razmerje družbenih sil v korist naprednejših in tistih, ki so bližje ljudstvu.

BRITANSKI ŠTUDENTJE DANES

Tudi v razvitih deželah lahko študentje povzročijo močan glavobol režimom, ki preveč pozabljajo na življenjske koristi ljudstva. Razumljivo je, da ne moremo govoriti o kakšni povsem samostojni vlogi študentov, ko gre za velike politične preobrazbe našega časa, niti o tem, da je vloga vseh študentskih gibanj napredna. Največje uspehe so dosegla študentska politična gibanja in akcije tam, kjer so bila tesno povezana z družbenimi silami, ki stojijo na čelu boja za družbeni napredek.

žave in utegnejo biti prav zato zanimivi tudi za našega bralca.

Eden izmed udeležencev, B. Jackson, se ukvarja s študenti iz delavskih vrst in z njihovo vlogo na univerzi. Teh ni veliko, približno 15 odstotkov vseh britanskih študentov, na elitnih univerzah pa še manj. V Cambridgeu jih je samo 700 ali 9% skupnega števila študentov in med njimi je le 40 žensk. Številni niso povsem delavskega porekla, temveč sinovi in hčere staršev, ki so na prehodu med delavskim in srednjim slojem. Če-

dosti drugače tudi na drugih univerzah. Z vsa upravičenostjo zaključuje, da bogata dediščina Cambridgea ne rodi večje plodove na področju razvoja študentskega gibanja kot borca za hitrejši socialni napredek naroda.

Drugi udeleženec razprave, N. Malleson je mnenja, da začno študentje pogosto povsem slučajno študirati na univerzi in da morajo dosti študirati, če hočejo študij uspešno končati. Na »Oksbridgeu« odpade med študijem približno 15%, na londonskih visokih šolah pa celo 20% študentov. Zlasti je velik odstotek tistih, ki prekinajo študij na fakultetah, ki dajejo strokovnjake na področju prirodoslovnih ved in tehnologije. Posledice prenehanja študija je več, zlasti pa je občutna materialna izguba. — Vsak izmed 30 tisoč študentov, kolikor se jih letno prvič vpiše na britanske univerze, stane državo na leto 700 funtov. Če večina tistih, ki zapustijo univerzo, stori to prvo leto, znaša škoda še vedno približno 30 milijonov funtov letno, nekoristno pa so blokirane tudi precejšnje zmogljivosti univerz. Delo zgubi približno 550 univerzitetnih učiteljev, to je toliko, kolikor ima osebja edinburska univerza. Poleg teh izgub, ki so posledica reves napornega 3-letnega študija, so se druge, med katerimi ni na zadnjem mestu dejstvo, da potreba po napornem študiju za izpite oziroma pogled študentov in zavira njihov razvoj kot družbenih delavcev. Tisti, ki odpadejo, so izgubili ne le upanje na napredovanje v življenju, temveč so tudi družbeno zapostavljeni, kar utegne zapustiti v nekaterih študentih zelo neugodne sledove. Za študente je zlasti težaven sistem izpitov v prvem letu in je za številne nepremostljiv. Če bo takšen sistem šolanja še v veljavi, pravi nadalje Malleson, bodo izgube v bližnji bodočnosti vedno večje, ker bo

temveč tudi drugim pripadnikom skupnosti.

J. D. Dale in A. S. Sillitoe, študenta, sta mnenja, da je študentsko življenje sama sivina in brezbarvnost, tako kot življenje drugih britanskih državljanov, vendar pa z razliko, da ga študenti živijo s še manj denarja v žepu. Čeprav so, pravita nadalje, stipendije, ki jih dajejo okrožne oblasti, county councils, dovolj dobre, pa so druge premajhne za normalen študij. Zaradi tega se številni študentje med poletnimi počitnicami zaposlijo, čeprav univerzitetni očetje tega ne odobravajo. Stipendije dajejo često s pogojem, da bodo študenta vzdrževali delno starši. Če ti tega ne zmorejo, živi študent zelo revno. Za osnovne potrebe študija rabi študent v enem letu nujno vsaj 150 funtov. Za osebne potrebe — obleka, knjige, prevoz in drugo — mora imeti študent nadaljnjih 70 do 80 funtov. Razlika med stipendijo in potrebnimi sredstvi, nadomešča študent z lastnim zaslužkom ali po s sredstvi staršev, če ga ti sami ne vzdržujejo. Sicer pa ima britanski študent vse zaračunano, celo tedenskih 5 čaš piva in dnevnih 10 cigaret najdemo v tej kalkulaciji. Izjema so študentje, ki imajo električni brijski aparat, gramofon ali skuter, ker živi večina zelo skromno. Se najbolj živijo tisti, razen bogatih seveda, ki imajo stipendijo ne le za mesece študija, temveč za vseh 52 tednov na leto. Britanska študenta sodita, da je za zvečanje števila študentov najbolj koristno, če bi zvišali stipendije, ki bi ne le vnesle v študentsko življenje nekoliko brezskrbnosti, temveč bi pritegnili na univerzo tiste, ki se po koncu srednje šole zaposlijo.

W. W. Daniela meni, da je stanovanjsko vprašanje britanskih študentov precej daleč od uspešne rešitve in da je življenjska želja študentov imeti lastno sobo. Številni študentje so prisiljeni, da stanujejo v skupnih sobah z dvema ali tremi kolegi. Drugi živijo pri družinah, katerim ne plačujejo najemnine, morajo pa kot začasni člani družine opravljati določen delež pri hišnem delu in običajno nimajo dobrih pogojev za študij. V več primerih so te vrste študentskih stanovanj zelo oddaljene od univerz. Precejšen delež študentov stanuje v opremljenih sobah, kjer plačujejo visoke najemnine. Tam imajo študentje več svobode, morajo pa stanovanje menjati skoraj vsako leto, če ne morejo plačati najemnine tudi v poletnih počitnicah, ko prostora ne rabijo. Takšne stanovanjske razmere pa vendar dajejo študentom dosti možnosti za izvenštudijsko dejavnost. Le malo je študentov, ki imajo priložnost dobiti sobo v internatih pri univerzah, ki sicer prav tako ni poceni, lahko pa študent prihrani precej časa, ki ga njegovi kolegi porabijo za odhod in vrnitev z univerze, obenem pa lahko prihranijo nekaj na račun prevoznih stroškov. Prednost pri uporabi sob v internatih imajo študentke, za tem študentje, na zadnjem mestu pa so tuji. Ti zadnji ne živijo vsi v enakih razmerah: najslabše se godi obarvanim tujim študentom, ker še vedno 4 petine stanodajalcev liberalne Vel. Britanije ne daje sob tujim študentom, ki so obarvani. — Prevladuje mnenje, da je stanovanjsko vprašanje britanskih študentov slabo rešeno in da v sedanjem času ni čutiti kakšne vzpodbude, da bi ga v bližnji prihodnosti uspešneje rešili.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Ob sveči pozno v noč ...!

Drugi vzrok za večje zanimanje za visoke šole in študente v razvitih državah so veliki uspehi SZ na področju znanosti in tehnike. Pravilno so razumeli, da so ti uspehi posledica nenehnih prizadevanj pri graditvi tehnične in znanstvene baze, razvoja industrije in množičnega šolanja strokovnjakov. Zato že več let na kapitalističnem zahodu uresničujejo ukrepe za zvečanje števila študentov in univerz. Številne so tudi razprave o najboljših metodah za doseganje teh ciljev.

To pot bomo obravnavali študentsko vprašanje v Vel. Britaniji, oslanjali pa se bomo v glavnem na anketo, ki jo je izvedlo britansko laburistično glasilo New Statesmann, (številka 1572, 28. IV. 1961 in še nekaterih prihodnjih izdajah). V tej razpravi je bilo slišati mnenje ljudi, ki so povezani s študenti in ki stojijo zelo blizu meščanski politični levici dr-

prav često poudarjajo, da je Zakon o univerzah iz leta 1944 odprl vrata britanskim univerzam delavskemu razredu, pa kažejo ti podatki nasprotno. Ti študentje igrajo vlogo političnih ovčic na britanskih univerzah in med njimi je najmanj tistih, ki zastopajo radikalnejše poglede na svet. Večji del, pravi nadalje Jackson, si prizadeva, da bi se povsem iztrgal iz svojega razreda in da bi se povzpел na družbeni lestevici. To je posledica izbora, ki se začne že v srednji šoli, verjetno pa tudi nekaterih gibanj v vrstah britanskega delavskega razreda. Znamenja socialnega protesta so v Cambridgeu redka in v glavnem zelo naivna, nastajajo pa v pivnicah ali na kakšni rugby tekmi. Malo je manifestacij, ki bi kazale na radikalnejša pojmovanja in na temeljito poglobljanje v politično življenje države. Jackson o tem ne govori več, vse pa kaže, da ni

vsako leto odšlo z univerze približno 20 tisoč študentov, medtem ko se bo skupno število tistih, ki študirajo, povzpelo na 175 tisoč. Zato predlaga manj naporen sistem šolanja na univerzah, ki ne ne bi tako ostro odbil z univerze tiste, ki se prvo leto študija ne znajdejo. Tem je treba omogočiti nadaljnji študij, da bodo ti lahko v prihodnjih letih pokazali, kaj zmorejo. Malleson to utemeljuje zelo zanimivo:

Mnenja je, da bodo univerze postopoma postajale šole obveznega izobraževanja in da bodo tako postale veliko bolj dostopne mladim ljudem, kot sedaj. Sodi, da je treba študente šolati ne le kot specialiste za neko stroko, temveč tudi za državljane in jim dati možnosti, da se bodo naučili določenega dela, ki je izven okvirov predpisanih izpitov. Zavzema se za takšen sistem študija, ki bi omogočal študij ne le najposposobnejšim,

PRIČETEK SEZONE...

v ljubljanskem Mestnem gledališču

Morda bo kdo dejal, da je že malce pozno za kritično razgledanje po prvih odprtih predstavah, katerim so naše gledališke hiše vstopile v novo sezono, pa temu ni povsem tako, ker se vseh doslej uprizorjenih delih v obeh naših hišah še zmerom ni vredno kaj prida pomuditi. Začeli smo z ljubljanskim Mestnim gledališčem, ki je pripravilo prvo premiero letošnje gledališke sezone — dramski prvenec pisatelja samouka Vinka STRGARJA »HEROICA«. Tje bila tudi krstna predstava tega dela. Le, da se je poklicno gledališče, (poleg »Odra 8, ki pa uprizarja samo avtorje svojega kta), odločilo za uprizoritev dramskega dela, prvenca mladega in povsem neznanega avtorja, toda v svoji nekritični repertoarski širini Mestno gledališče šlo le nekoliko predaleč. »HEROICA« je v želji, da povzdigneno zapoje o vini žrtve in moralnem zmagoslavju, zdrknila raven povprečne, ganljivo-solzave navike, je patetična in v svojem bistvu ponarejena predstava v Mestnem gledališču je režiral Igor EETNAR, ki bi sicer res lahko vsaj omilil temnično sentimentalno atmosfero, težko pa da bi bilo v papirnate like vili kaj več življenja. Tse ni posrečilo niti igralcem — Vladimirju SRBINSKU, (ki se je s svojo vlogo očitno zelonul in dosegel razmeroma največjo stopnjo plastičnosti), Meti PUGLJEVI, Anki CIGOJI, (oba lika sta tudi v dramski predlogi izredno hitro utemeljena), Daretu ULAGI, se celo pa Saši MIKLAVCU. Odličen pa je mali Lev REFT. — Tako je Mestno gledališče priložilo novo sezono v znamenju sentimentalne zavosti, ki trka na gledalčovo občutljivost in dobro srce — preizkušen recept, ki je še vno »vzgal«. Doklej?

Gledalci bodo radi slišali tudi Valentina KATAJEVA »DOM ODDIA«, drugo premiero v Mestnem gledališču, ki je prav tako postavil režiser Igor PRETR, žal še manj srečno kot prejšnjo. Postavil komedije zahteva od ansambla v celoti in vsakega posameznika posebej veliko moč čuta, discipline in odgovornosti do dela, sah sebe in do avditorija. Nepretenciozen tek Katajeva nudi že sam po sebi igralcem dovolj znanosti, da zdrknejo preko roba nekontrolirane burkštva. Na kratko: »DOM ODDIA« Mestnem gledališču je na hitro zmašena predstava, kjer gre sodelujočim predvsem za to, da pripeljejo dejanje v čim bolj »dostopnem« ku do konca. Igralska izjema — Maks BAJC. Ime več!

Tretja premiera v Mestnem gledališču je povsem drugačna od prve dveh. — Lahko bi jo imenovali drama opa, drama iskanja, razočaranja. To je skrbno pripravljena dramska poema nemškega, (že poznate), pesnika Wolfganga BORCHERTA: »ZNAJ PRED DURMI«. V njej nam avtor prikaže do Nemčije v letih po drugi svetovni vojni, tazi njenega izgnanega vojaka in sibirski ujetnik (tam je preživel cela tri leta), ki se je po dveh letih vojskovanja in ujetništva pričakuje domov, v Nemčijo. Beckmann je intelektualci in hkrati izredno senzibilna, premišljujoča osebnost, ki skoraj bolešno reagira na pojave svojemu okolju. Poln

upov, prestavljen naravnost iz tujega sveta, v katerem je živel odcpljen in ves sam v sebi, doživi se tem težji pretres, ker ne najde tega, kar si je izsanjal kot resnico. Nemčija ni »njegova« Nemčija, v njej ni mesta zanj, ki stoji na drugi obali, sestavljeni iz preživite groze, razočaranja in obupa. Nemčija, pred katero je stopil, je posebej živahna vztrajnost, s katero vse hiti odstranjevati sledove preteklosti, katere se iz sramotne spreminja v vedno bolj »slavno«, kakor pač minevajo leta. Podčasniki z grozo spozna, da v sedanji Nemčiji ni mesta za dobre sklepe, za nobeno čustvovanje, temveč, da vse teži za tem — pozabiti, znova ustvariti, zgraditi in — zavladati. Tako Nemčijo poznamo vsi še predobro.

V morebiti nekoliko razvlečeni predstavi je tokrat dobro zaigral v glavni vlogi podčastnika Saša MIKLAVC. Interpretacija je bila v skladu z režijsko zamisljivo in logično vgrajena v celovitost. V poetskem, lirično navdahnjenem besedilu, se je režiser Jože GALE dobro znašel, zlasti pa mu je uspelo ustvariti prilagojeno atmosfero, pogumnejše krajsanje pa najbrže ne bi škodovalo.

Ljubljanska Drama

je pričela svojo sezono namesto s predvideno krstno predstavo Igorja Torkarja, z WILLIAM-SOVO »MILO PTICO MLADOSTI«, ki predstavlja z ozirom na prejšnja Williamsova dela, katere v pretežni meri poznamo tudi pri nas, presenečenje, pa ne v razveseljivem smislu. Morebiti smo navajeni drugačnega Williamsa ali pa je obravnavana problematika tako daleč izven našega sveta, da nas njena človeška tragičnost ne more prizadeti tako, kakor si je avtor to zastavil. Problem ostarele filmske zvezdnice, ki živi samo še od slave prejšnjih let, (spomnimo se samo odličnega filma »Sunset Boulevard« z Glorio Swanson), ob njej pa bolešno ambicioznega pokvarjenca, (izvorek današnjega časa?), je izpovedan v nekakšni mešanici grobea naturalizma navad in življenja ameriškega Juga, začudljivo simbolike sentimentalnega patosa. Williams je pogumno zabredel v blato in nesnago, ki kaže na notranjo gnolobo ameriške družbe, pa kmalu zvođen v patetični sentimentalnosti. »PTICO« je režiral ing. arch. Viktor MOLKA, ki je igralcem pustil precej proste roke pri ustvarjanju njihovih likov, zato pa se je vse preveč mudil pri inscenaciji. Tako se pri predstavi čuti pomanjkanje osnovnega, trdnega režijskega koncepta, ki bi nudil dovolj močno izhodišče in oporo igramskim stvaritvam. Savka SEVERJEVA je kot princesa Kosmopolis zadela pravo »žilo«, subtilnost in psihološko razvnanost svoje junakinje, Beri SOTLAR — Chance Wayne — je ob njej učinkoval okorno. V stranski vlogi spletkarske Lucy pa je bila imenitna Štefka DROLCEVA.

Dogodek letošnje sezone je jubilej igralca STANETA SEVERJA, s katerim slavi svojo 25-letnico na odskih deskah, kjer je izo-

SODOBNA KOMEDIJA

Nismo še povsem preboleli »čapovščine«, s katero nam je importirani režiser postregel s frfotavo zgodbo, presajeno v naše domače okolje, znane hiše, ceste, ljudi, ko smo se ponovno po tolikih letih znova srečali z malone istim pojavom. Se slabšim, morebiti.

Scenarij Ferda GODINE bi že ob površnem pregledu sam od sebe svaril pred vsako nepremišljenostjo, ki bi se lahko izcimila v resen namen, posneti po njem celovečerni film. Toda kljub temu — se je ta nepremišljenost vendarle zgodila. Ni prva, najbrže tudi ne zadnja nepremišljenost te vrste, prenašati pa jih bodo morali potrpežljivi gledalci kinematografov, ki se jih da tako lepo zavesti, da uživajo ob gledanju znanih stavb domačega mesta, ljudi in tipičnosti, s katerimi se sami iz dneva v dan neprestano srečujejo, se ubadajo s podobnimi skrbmi kot ljudje na platnu itd. Cenen recept, ki — presenečljivo! — užiga še vedno, celo po vseh, že tolikokrat ponavljanih primerkih, ali smi jih že pospravili. Režiser Jože Gale ni veliko premišljal ob scenariju, temveč je premočrno posnel njegovo zgodbo po predlogi, ki sama v sebi ni bila razčiščena, kaj je komedija, satira, tragikomedija... Dvomim, da bi želela biti satira, toda ni niti ena izmed vseh treh naštetih oblik. Toliko poudarjena sodobnost je dejansko pesek v oči, kateremu navkljub pa lahko prav kmalu pregledamo vsa čenest zgodbe, dialogov, situacije, karakterizacije oseb, filma.

Najbolj nevarna in zavajajoča v celim filmu pa je ponarejena socialna tendenca ki izpričuje »višje« namene filma, a ne za dolgo, nakopičena sentimentalnost in pretiran quasi-humanizem razkrijejo celotno podobo, ki se pokaže kot groteskno karikirano pretiravanje ustvarjalcev filma. V GALE-GODINOVEM »DRUŽINSKEM DNEVNiku« nastopa cela vrsta naših znanih gledaliških igralcev. Nekateri bi bili bolj storili, če se tokrat ne bi pojavili na filmskem platnu. To velja predvsem za Jurija Součka, Vladošo Simičiča, Staneta Severja, lepo in izredno presenečenje pa nam je pripravil mladi Lev Kreft.

D. KRAIGHER

D. KRAIGHER

Ida Barbarigo: Nočni sprehod

Poezija brez ognja in čustev

Naslov Pojoči grm je v tesni zvezi z naslovom prvega cikla zbirke, Krona iz ptic. V tem ciklu se kaže njegova navezanost na domači svet, ki ga opisuje na svojevrsten način. To ni gola deskripcija tega sveta, v tem svetu je pesnik včasih osamljen, žalosten, včasih čudno, neizživeto razposajen. Pravi: Največje čudo sveta (so zelena drevesa). Če se zberejo na travniku, (me spominjo otrok), ki iščejo marjetic. Drevesa sploh igrajo važno vlogo v slovenski poeziji, tega jim tudi Cundrič ni hotel odreči. Zdaj so jambori potopljeni ljudi, zdaj jim veter pije zelene pesmi iz dlani. Drevesa so bitja, ki hvaležno spremljajo vsak korak v naravo. Pesmi Kmečki fant in Kmečko dekle sta ena sama metafora. Kmečki fant: Zvečer je moje telo njiva pšenice (in moja moška sila v klasju), Kmečko dekle: Legla sem v strugo (tvoje moči, ukroče na reka), zajezena (pod slapom). Opis kmečkega življenja v teh dveh pesmih je edinstven, samo Cundričev. Naslovi ostalih ciklov te zbirke so: Plavalasa deklica, Zvesto sidro, Zamračena soteska, Pojoči osti in pesem zase — April.

V ljubezenski liriki Cundrič motivno ne predstavlja ničesar novega. Vsekakor se je izkazal kot spreten tvorec novih pesmi na stare motive, pesmi, kjer improvizira z metaforami, za katerimi pa ne zasliši resničnega doživljanja.

S polsentimentalnimi metaforami mu včasih uspe prevarati naše občutje za lepoto.

Med najmočnejšimi pesmimi v zbirki je Spomin na mrtvega prijatelja, vendar se že v tej, še bolj pa v drugi pesmi tega cikla — Moj četrti brat, kaže nek poseben način prijateljstva pri Cundriču. Pesnik je center, ki milostno troši žarke prijateljstva po ljudeh okoli sebe, poleg tega pa še optimistično gleda na konec: Dekliške halje in ljubezen (vse ostari), prijateljstva roka pa ne pozna izdajstva.

...je samotna (za katero ne vemo). Med plavo in zeleno lučjo (dekliske pesmi) je trata, na katero nihče (ne stopi). Sprašujemo se, je morda v tem del Cundričeve življenjske filozofije? Nekaj iskrenosti gotovo je v tem.

Drugo zbirko, Krotko jutro, kot je deloma že omenjeno, ne predstavljajo nove oblike, niti ne spoznamo specifičnosti katerega novega izraza. Po številu pesmi je ta zbirka skromnejša, nikakor pa ne moremo reči, da je kvaliteto slabša. Pesmi so razdeljene na štiri cikle.

Pesnik beži v samotni in se je obenem boji: Biti sam (je kot umreti)... Ne žalimo samotarje, (ki hodijo z ljubosumjem) po gozdu... Nekaj je lepih impresij na poletje, ki pa se ob njih že zaželimo malo več realizma. Pesmi so prenapolnjene z različnimi prispodobami in primerjavami. Iztrgane so iz časa, neživljenjske so. Ljubezenske pesmi v tej zbirki so nekoliko boljše od prejšnjih, vendar prepirajo te redkokje. Tri ljubezenske pesmi zadnjega cikla: Pod zelenim nebom, Meri in Nina so razvlečene in ne povedo tistega, kar bi lahko. Prvotno in intimno čustvo se razgubi, bralcu ne ostane ničesar, o čemer bi razmišljal.

Cundričeva poezija ni problemska. To so lahkotne, gladko tekoče pesmi, formalno dovršene, pa brez pravega ognja in čustva. Poezija nikoli ne bo gola kompozicija besed, metafor, pa naj bodo metafore take ali take vrste. Moči se, kdor misli, da je to poezija našega časa. Ta čas potrebuje vse kaj več.

Jože Prešeren

Pesniški zbirki Pojoči grm in Krotko jutro sta delo mladega pesnika Valentina Cundriča, ki se je zadnja leta uveljavil v skoraj vseh slovenskih literarnih revijah, naši bralci pa so ga lahko spoznali tudi s strani naše kulturne rubrike. Zbirki, ki sta v kratkem časovnem zaporedju izšli, prva pri DZS, druga pa pri založbi Obzorja v Mariboru, obsegata v glavnem pesmi, objavljene v revijah Mlada pota, Naša sodobnost in Nova obzorja. Že v prvi objavi so te pesmi vzbudile precejšnjo pozornost s svojo oblikovno urejenostjo in z bogastvom metafor. Kljub temu, da sta obe zbirki vsaka zase celota, ne kažeta pesnika Cundriča z dveh platí. Morda se le nekoliko dopolnjujeta. Tudi ni druga nadaljevanje prve, kar pa je povsem razumljivo, saj sta bili zasnovani v istem razdobju.

IDA BARBARIGO V MALI GALERIJI

Uresničena brezmejnost

tudi izhodišče za vso obravnavo tistih toliko formalnih platí, načinov emanacije na platno ali drug material. Ob vseh teh, v večini primerov maloštevilnih oprjemljivih sredstvih, ni čudno, če gledalec zapade v relativno neobčutljivost in nezavzetost, da o nihilizmu kot eni skrajnosti niš ne govorim. Kajti tista oprjemljiva, za proste, oči vidna predmetnost kot neposredni izvor vseh, tudi umetnikovih misli, mu je kot za vedno izginila. V tem usodnem, dramatičnem trenutku, ko se zdi, da je vsega konec, pa mu morda enkrat za vselej stopiti ob stran znova slikar sam. V splošnem nemiru vse-

ga, kar ga obdaja, se v daljavi odzove baročnim reminiscencam svojih slavnih beneških prednikov, tja do velikega iluzionista Tiepola. Poveže jih, posodobi z odkritjem mikrokozmosa pod drobnogledom, z njegovo koloristično morfološko vzpostavi grafično-eliksirski stik in si ob tem morda dovoli celo tak anahronizem, kot more biti impresionistična miselnost v sprehođu pod južnim, migetajočim soncem. Slikarica — v hipu se zdi, da se je pojavil vseumirski kaos, poln historičnih spominov, tradicij, novih odkritij ter spoznanj, ki jim navadno oko ne more več lagodno slediti v novo, neizogibno resnič-

nost, ki ji mora sedaj, v zadnji fazi, umetnik pokloniti vse svoje znanje, empirijo in individualno čustvo. Ko doseže to, ko je torej izvedel lastno umetniško analizo in sintezo hkrati, ko je odkril penden svojim osebnim hotenjem, svojemu stilu, bi dejali, da se je uresničil v likovno logični, oprjemljivi objektivnosti. Vse navidezne ali v grobem tudi formalne variacije dosežajo presenetljive tone primarnih doživetij, originalnih in prepričljivih, ki so obenem vse zrasle v težnji po nenehnem pronicanju in razgledovanju pod tenko lupino, z izrazitim podatkom na mobilnosti in likovno zaključnem konstruiranju.

Izoblikujoč in prilagajajoč torej tehnični metier samemu sebi, srži svoje umetniške biti ne posredno in nikoli obratno — je preprosta resnica dvaindvajsetih ojl in gvašev Ida Barbarigo, Benečanke, ki snuje danes pod streho Ecole de Parisa.

4. Bassin

DVOJE NEGATIVNIH UGOTOVITEV

Letna skupščina Zveze študentov je za nami. Ne bomo sodili o tem, ali je skupščina uspela ali ne. Ustavili se bomo le ob besedah, ki so bile izrečene o telesno-vzgojni in športni dejavnosti študentov naše univerze.

Večkrat govorimo o nepravilnem, pasivnem odnosu nekaterih fakultetnih vodstev Zveze študentov do športne dejavnosti študentov. Prav skupščina je bila priložnost, da si razjasnimo stališča in odpravimo napake. Žal, do tega ni prišlo. Zakaj? Zaradi (milo rečeno) »ignorantskega« vedenja predstavnikov študentov.

O telesno-vzgojni problematiki sta razpravljala le dva tovariša iz vodstva študentske športne organizacije. Kot že več let nazaj na skupščinah, sta le seznanjala delegate s prizadevanji te organizacije (in v tem letu tudi univerzitetnih organov); za razmah telesne vzgoje in športa med študenti, kajti redno se dogaja, da delegati ne poznajo dela organizacije.

Delegati so na skupščini predstavljali članstvo študentske organizacije — to je ogromno večino naših študentov. Vendar so smatrali športno udeleževanje študentov za tako malo pomembno, da se ni izplačalo izgubljati besed zaradi njega.

Približno sedem tisoč študentov jim za to ne bo preveč hvaležno!

Tudi na Visoki šoli za telesno kulturo so imeli nedavno skupščino študentske organizacije. Sodelavec našega lista nam je poslal krajši zapis poteka skupščine.

Nevzdržna se nam zdi ugotovitev, da so vse razprave zadevale le ozko strokovno, študijsko problematiko in pa bomo dejavnost Zveze študentov. Niti besede pa niso posvetili študentski športni organizaciji. In to v letu, ko na našo univerzo uvajamo neobvezno telesno vzgojo!

Zveza študentskih športnih organizacij je večkrat želela preko študentske organizacije na VSTK vzpostaviti stike s to našo najvišjo telesno-vzgojno znanstveno in pedagoško ustanovo — toda zaman.

Nikdar še ni bilo sodelovanje študentov VSTK v Zvezi študentov vzorno. Čas bi bil, da s sodelovanjem v študentski športni organizaciji povrnejo dolg, ki ga imajo do študentske organizacije!

ZIMSKE ŠTUDENTSKE ŠPORTNE IGRE 1962

Mednarodna zveza za študentski šport (FISU), ki združuje študente-sportnike Vzhoda in Zahoda je organizirala prve študentske športne igre 1957 v Parizu. Težji uspeli mednarodni študentski manifestaciji je sledila Univerziada 1959 v Torinu. Dotlej so študentje tekmovali le v nekaterih panogah, pojavila pa se je težnja po uvedbi zimsko-sportnih disciplin v ta študentska tekmovanja.

Prve študentske zimsko-sportne igre so bile marca 1960 v Chamonixu (Francija). Kot vseh prejšnjih prireditelj se jih je udeležila tudi jugoslovanska študentska ekipa. Priznanjem za uspehe v Parizu in Torinu so naši tekmovalci dodali še tri bronaste kolajne. Peter Lakota je v alpski kombinaciji dosegel 3. mesto, skakalec Milan Rojina in tekač Cveto Pavčič sta prav tako zasedla tretje mesto v skokih, oziroma v teku na 12 km. Naša 10-članska ekipa je vzbudila med tekmovalci in gledalci dober vtis borbene in požrtvovalne ekipe.

UNIVERSIAD 1962

Villars

JEUX
D'HIVER
DE LA
FISU

6-12 MARS. 1962

Marjan Kopecky

Univerziada 1961 v Sofiji je bila za jugoslovanske sportnike-športnike ponovna velika afirmacija. Pred nami je še zimski program tega pomembnega mednarodnega športnega srečanja študentov.

O udeležbi in pripravi naše ekipe smo se pozanimali pri Zvezi študentskih športnih organizacij ljubljanske univerze, saj je večina kandidatov za naše zastopstvo na zimski univerziadi vpisanih prav na naši univerzi.

Po prvotnih dogovorih bi tekmovaljevalci morali biti v St. Moritzu, vendar organizator — švicarska študentska športna zveza — ni mogla zagotoviti primernih materialnih pogojev za organizacijo te prireditve v tem mondenem zimsko-sportnem centru. Tako bo tekmovaljevanje od 6. do 12. marca v Villarsu, v nekoliko manjšem smučarskem »raju« (11 vlečnic in 2 žičnici, 4 drsališča itd.) v francoski Švici.

Jugoslovanske študente bo na tej Univerziadi zastopala 10-članska ekipa — kot pred 2 leti bo to spet najmanjše zastopstvo. Na pot bodo odšli: štirje tekači, dva tekmovalca in ena tekmovalka v alpskih disciplinah, 2 skakalca in morebiti ena tekmovalka v umetnem drsanju.

V nasprotju s težavami, s katerimi so se morali boriti sestavljalci študentskih ekip za Sofijo — ko nekatere strokovne športne zveze niso dovolile nekaterim študentom, vrhunskim športnikom sodelovanja na Univerziadi — podpirajo vsi odgovorni forumi naše napore poslati na to pomembno mednarodno športno prireditev čimboljše ekipo. Na centralni zvezi v Beogradu celo postavljajo to tekmovanje v isto vrsto kot olimpijske igre in svetovno smučarsko prvenstvo.

K sreči ni na tekmovalnem koledarju naših skakalcev in tekačev v dneh od 6.—12. marca 1962 nobene večje prireditve, tako, da bodo imeli selektorji reprezentance lahko izbirati res med najboljšimi. Drugačena pa je stvar z alpskimi smučarji. Ti imajo v tem času kvalifikacijsko tekmovanje za prihodnje zimске olimpijske igre v Innsbrucku in za udeležbo na svetovnem prvenstvu — prireditelj Kandahar.

Vendar je zvezni kapetan ing. Pohar zagotovil, da bo v Villarsu odpotoval eden najboljših tekmovalcev (Lakota in Jamnik) in eden nadarjenih, mladih smučarjev.

V umetnem drsanju nas bo zastopala ena tekmovalka, skušali pa bodo zagotoviti mesto v reprezentanci še enemu drsalcu, tako da bomo imeli zastopnika v tekmovanju parov. Vendar sodelovanje naših drsalcev še ni dokončno rešeno, ker bo o njihovem odhodu odločala še posebna komisija, ki bo predhodno pregledala kvaliteto ostalih nastopajočih.

Nekateri naši tekmovalci so imeli nastopiti na mednarodnih študentskih smučarskih prvenstvih v Nemčiji in Italiji, kjer so dosegli nekatere uspehe. Žal pa omenjena sredstva niso dovoljevala organiziranje posebnih skupnih priprav, ki bi mnogo pripomogle k boljšim uspehom naših zastopnikov.

Takoj po vrnitvi naše ekipe z zimskih športnih iger v Švici, bo verjetno v Kranjski gori meduniverzitetno prvenstvo Jugoslavije z mednarodno udeležbo. To prvenstvo obeta biti prvič res pravo študentsko državno prvenstvo, saj je prvič zagotovljen nastop več kot 4 ekip.

Zapustila me je ali videl sem Družinski dnevnik

Zadnjič se mi je pripetila nezgoda. Še danes se nisem povsem opomogel. Za to, da sem še vedno nekoliko izven, govorijo dejstva.

1. Najprej sem dva dni pil kamilice. Nato sem začel piti kamilice s prikolicco in slednjič kamilice z visoko peto.

2. Potem sem pil samo še prikolice brez kamilic in visoke pete brez kamilic.

3. Ko sem tako izčistil odnose med seboj in slovensko filmsko maloposestjo, sem še vedno imel velikega mačka, ki pravzaprav ni bil navaden maček, pač pa ešnapurski tiger.

4. Bil sem tako prizadet, da sem začel hoditi na predavanja, in ker sem stara bajta, lahko vidite, da sem bil resnično prizadet, saj sem doslej hodil na faks le po podpisih.

Vse pa se je zgodilo nekega zeleno-črnega večera, ko je prišla luna v kulminacijo s pakatom, ki je napovedoval nov slovenski film DRUŽINSKI DNEVNIK.

Z mojo bruciko sva sedela v seminarju. Bila sva globoko zamišljena, saj sva bila sama. Nenadoma so se vrata odprla in vstopil je človek, ki ga še nikoli nisem videl. (Imel je nekoliko mističen izgled in ugotovil sem, da je brez glave. Da, res je bil nekoliko mističen. Govoril je počasi, pretrgoma, tako da sem takoj vedel, da je mož od filma. Jecljal je.) Nisem ga razumel, saj ni govoril slovensko, vendar se mi je takoj posvetilo, da je na obzoru nov film. Mož je izginil prav tako čudno kot je prišel. Brucika je zaploskala z ročicami in že sva jo pobrala pred Union. Dolga vrsta ljubljanskih gospodinj, ki so čakale za karte, naju je sprejela pred vrati.

Vsedla sva se v šestnajsto vrsto in čakala.

Po prvih kadrih me je moja brucika besno zgrabila za rokav in rekla:

»Saj gledaš mimo platna. Daj no, ljudje bodo mislili, da si nekulturen.«

Potrudil sem se in gledal čim manj mimo. Naj vam v nekaj besedah povem, kaj sem videl.

Najprej: zelo prikupno mesto, menda stari del Ljubljane. Gospodinje so zavzdihale trikrat OH in dvakrat: LEJ GA NO, SEJ TLE JE PA NAŠA HIŠA, Takoj nato pa: AS JO VIDLA, MARTINČKOVA PA PERIL NA STREHI SUŠI, PA TKO SLAB UPRA.

Potem sem videl zvezek, ki je bil DRUŽINSKI DNEVNIK in se spomnil tistega vica o zmikavtu, ki je prišel v hišo, kjer ni bilo nobenega doma in prebral nekaj vrstic, kot na primer: »Odšel na sestanek, pridem ob šestih - oče.« »Šla v šolo, pridem ob devetih - hčerka.« - Potem je še zmikavt pripisal: »Pobral nekaj stvari za prvo silo. Ne vrnem se več.« Medtem, ko sem razmišljal o tem vicu, sem videl na platnu raztrganega človeka, ki je prišel v hišo po čevlje. Menda je bila to samo-socialna poanta filma in zato sem samo zamižal.

»Ti pa mižiš,« me je zopet zgrabila za rokav moja brucika in moral sem zopet spregledati. Videl sem nekega prfoksa, ki je tulil, da nima stanovanja in da bo vseeno nekako zlezel v svojem življenju, saj se bo poročil z inženirko kemije. Potem je s tisto deklico nekako poлегal po okolici in jo slednjič nesel po Prulah.

»Ti pa me nikoli nisi takole nosil, v dežju pa še celo ne,« mi je potožila brucika.

»Draga, nisem ti še zaupal telesnih težav,« sem ji rekel, ker sem videl na platnu take težave. »Veš, veliko let že študiram in vid se mi je poslabšal. Ugotovil sem, da lahko filme gledam samo iz prve vrste.«

»Da, dragi,« je rekla brucika, pravzaprav je ponovila besede s platna. No, potem sva se preselila v prvo vrsto in upal sem, da bom čim manj videl.

»Jou, as vidla, tut štedenta, pa rada se mata,« je rekla neka gospodinja, ko sva se vsedla. Potem pa, ko je videla na platnu dež in magistat, je zakricala: »Filomena, s tut ti pustila fičaro odprto? Jou bo mokr...«

Ena pa je zavzdihnila: »Kok fajn so ti štedentje, tok rada jih mam. Pa kr po sedm jurju mi dajeja za soba.«

Sel sem ven. Moja brucika za menoj. Pravzaprav je jokala. Mislila je, da sem bolj kulturn. Sedaj se ne vidi več. Menda išče nekoga, ki bi jo nosil v naročju po dežju. Jaz jo ne bom. Pa naj bom še tak teleban. Ne, sem rekel.

Pa bo že nekako šlo. Na sestanke ne hodim, otrok še nimam, prfoks tudi ne bom in ko bom ostarel, ne bom vodil družinskega dnevnika. Juteri pa, ko si povsem opomorem, potrkam na neko filmsko hišo in napišem v njihov dnevnik:

»Prišel in videl. Refren: Oj, nazaj pa ga ne bo nikdar več...«

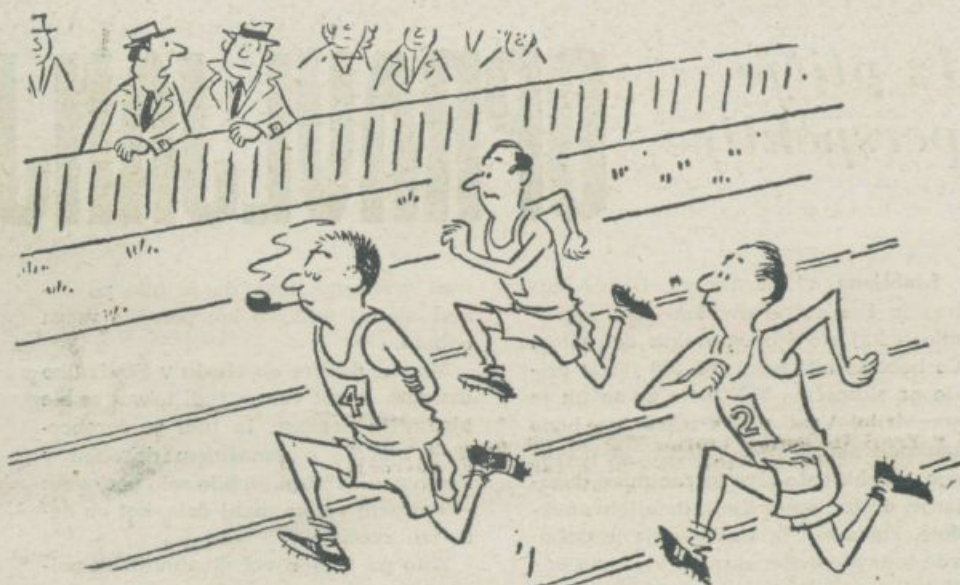
Kadar pa bo luna zopet prišla v kulminacijo s kakšnim novim filmom, bom raje odšel na predavanje o vplivu kozmičnega žarčenja na semenski krompir, ali pa bom šel na občni zbor čebelarstva društva, kajti rad imam čebelice in medco.

Optimist

Koliko se greva staviti, da ne bodo podražili menz?

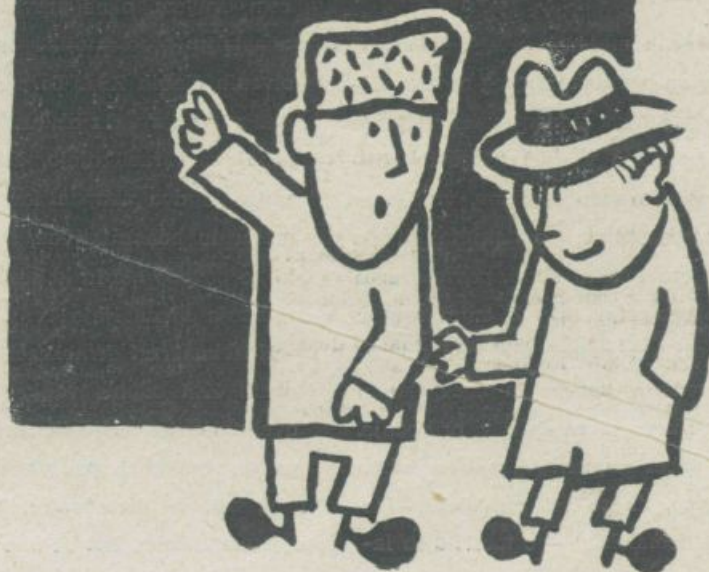
— Odlični tekači, ampak za moj okus malce preveč samozavestni.

IZ NASELJA

Ali greš na kosilo?

Ne, v vrsto za večerjo hitim!

Beograjski interpretaciji

Ko so bili na skupščini ZSJ pozdravljeni kot gostje tudi prisotni upravniki študentskih domov in restavracij, je plesal samo en delegat. Vsi ugibajo, zakaj...

Profesorji gradbene fakultete so se poleg tega, da ne kradejo in da ne prodajajo licenc, toliko zblížali z gospodarstvom, da so v tej svoji vniemi pozabili temu istemu gospodarstvu vzgajati nove strokovnjake.

23. in 24. v Zagrebu

Na 16. skupščini Zveze študentov Zagrebske univerze, ki je trajala dva dni, so se študentje zavzeli za tako politiko univerze, ki bi se kar najtolje ujemala z interesi skupnosti. Predvsem naj bi se okrepi vpliv gospodarskih organizacij, strokovnih združenj in zbornic.

Najmlajši univerzitetni odbor

Na 16. letni skupščini študentov beograjske univerze je izvoljen univerzitetni odbor po letih najmlajši od osvoboditve do danes. Povprečna starost članov odbora je 21 let in dva meseca. Niti eden nima zaostalih izpitov. V novi univerzitetni odbor ni bil izvoljen niti en absolvent...

Povabilo v Skandinavijo

Studentovsko eksperimentalno gledališče iz Zagreba je nedavno dobilo povabilo študentske gledališke zveze nordijskih držav za gostovanje v Skandinaviji. Zagrebski študentje bodo gostovali na Švedskem, Norveškem, Danskem in Finskem z Držičevo komedijo Dundo Maroje.

Stojan Kerbler: V družbi kolegov

Iz ptičje perspektive

OPRAVLJANJA IN KRAMLJANJA

Ljubljana, 21. novembra. Danes zjutraj je Festivalno dvorano spet napolnilo nekaj sto študentskih delegatov. Če hočemo biti točni: od 380 jih je prišlo na skupščino 315, osem pa se jih je opravičilo. Vendar nas tokrat ne bodo zanimali skupščinski referati in diskusije, ampak tisto živo in zanimivo dogajanje, drobni spodrsaljaji, detajli in anekdote, kuloarska prisluškovanja in duhovite interpretacije; skratka vse tisto, kar je bilo na skupščini delež študentske živahnosti in neposrednosti.

RAZLIČNE VARIACIJE IN SE RAZLIČNEJŠE INTERPRETACIJE

S svojim poročilom je bila v zamudi poleg Milana tudi mednarodna komisija, tako da so morali svoje poročilo izdati posebej. Nekateri opravljivi pravijo, da so to storili nalašč, zato da bi bilo videti, kot da je bila njihova dejavnost vsaj tako obsežna kot dejavnost vsega Univerzitetnega odbora. Svoje poročilo so namreč dali tipkati na matrice s širokim robom in dvojnimi presledkom

med vrsticami, tako da je bilo po obsegu skoraj tolikšno kot poročilo vsega odbora.

Morske deklice ob vhodu v Festivalno dvorano so kot vedno, tudi tokrat ostale hladne in negibne. In tudi garderobierino mnenje o današnjem dogodku v Festivalni dvorani, je bilo zelo poslovno: »Predvsem veliko manj dela, kot ob nedeljah zvečer.«

Zato pa je bilo več živahnosti in priznajmo si, tu pa tam, tudi nerove v dvorani sami. Bilo je že skoraj pol devetih, ko se je končno poleg nemir in šele nekako čez šest ur je skupščina končala z delom.

Že takoj na začetku pa smo v dvorani opazili: 1. Nekaj deklet, med njimi tudi dve plavalarki. 2. Enega delegata z brado. 3. Fotoreporterja Jocota. 4. Delovno predsedstvo. Tisti z zlobnim posluhom pa so opazili tudi nekaj stilističnih napak in dvoumnih misli diskutantov.

Opazili pa nismo šefa študentske kulture Petra, ki menda dela pojutrišnjem izpit iz civilizistike. Škoda, da je

skupščina pozabila z enominutnim stiskom pesti, (bilo bi jih 630), zaželeli Petru veliko sreče.

Izredno pa je ugajala formulacija Ada iz revizijske komisije, ki je v svojem lepo pripravljenem referatu nekatere pohvalil, nekatere pa grajal: »Tisti pa, ki jih nisem omenil, naj nimajo občutka, da je bilo pri njih vse v redu, čeprav pri njih ni bilo bistvenih napak.«

Da je bilo pri naših delegatih še vedno opaziti nekatere ideološke odklone, kar se tiče vprašanja ženske emancipacije, je dokazal diskutant, ki je menil, da se naši študentje še vedno premalo uče iz besed naših velikih ljudi in žena. Drugemu pa, ki je ugotovil, da bi naši kmetje morali pošiljati več svojih sinov v mesto študirat, lahko pripomnimo, da bi bila morda tudi kakšna hčerka željna študentske družbe.

ODMOR IN DRUGO DEJANJE

V bivši zakristiji je bilo tokrat vse drugačno vzdušje. Natakaraica nam je

povedala, da je 315 študentov v dveh odmorih pojedlo 200 slanikov, 250 sendvičev, da so popili 144 kav, 1 liter kornjaka, 1 liter slivovke, 120 sadnih sokov, nič piva, tričetr litra vermute in en del vina. Podatke prepuščamo bralcem v nadaljnjo statistično obdelavo. Mislimo pa, da smo tokrat spet prepričljivo pokazali, kaj vse se da doseči z nekajletno vzdržnostjo in pravo študentsko skromnostjo.

V primerjavo nam je dobrohotni upravnik povedal, da ob podobnih priložnostih popijejo v enem odmoru tudi po 40 litrov vina.

Ze uvodoma je bilo poudarjeno, naj bodo diskusije kratke, precizne in jasne, diskusije pa so se tem zahtevam skušali prilagoditi, vsak pač po svojih sposobnostih — upamo, da ne bo zamere, če omenimo na tem mestu samo enega.

Nastop diskutanta je bil zelo simpatičen, saj je že uvodoma povedal, da bo govoril o nekaterih že znanih stvareh in je s tem pokazal svojo odkritosrčnost. Ko je govoril še in še in ko so se prisotni začeli nemirno presedati, ga je delovno predsedstvo prvič dobrohotno opomnilo, da naj poskuša biti krajši. Govornik se je malce zmedel in nato povzel: »Sedaj bom skušal biti konkreten in bom v kratkem povedal, kaj sem do sedaj skušal reči.« — Toda žal se mu je potem zataknilo. Vendar samo za hip, kajti takoj je spet prišel v svoj element in kazalo je že, da noče in noče nehati, ko mu je skupščina začela spontano ploskati. Mož je aplavz vzel resno in s še večjim žarom nadaljeval. Stvar mu je postala jasna šele po drugi sugestiji delovnega predsedstva: odsekano je nehal in užaljeno odšel s tribune. (pi)

Pp-17

V začetnih mesecih prvega semestra, ko dodobra prestopimo prag novega šolskega leta, utripa študentsko življenje najbolj živahno v vseh njegovih oblikah. Zaživijo sveti letnikov, vrstijo se različne skupščine, od fakultetnih do univerzitetne, občni zbori, posvetovanja in... brucovanja itd. Z enim samim namenom: kar najbolj kritično pregledati dosedanje uspehe in neuspehe in začrtati smernice za delo v prihodnje. Lep in dober namen! V grobem lahko povzamemo, da so vsi pomisleki — te je slišati nemalokrat — o mrtvili in la-

godnosti, kot ključnim izhodiščem za obravnavanje tekočih zadev, skorajda v večini primerov odveč.

Umestneje bi bilo spregovoriti o nečem drugem, o ne preveč dobrem poznavanju problematike tudi pri vodstvenih članih ZSJ. To pa je med drugim v tesni zvezi z diskusijo. Te se med seboj zelo razlikujejo, žal pa imamo zanje le dva skupna imenovalca. Pametne in konstruktivne, slabe — tašne, ki ne povedo nič in ki se v zagonu kritiziranja spozablajo...

Nenehna rast demokracije v vseh organih ZSJ odpira velike možnosti za uveljavljanje različnih mnenj. Vendar pa se včasih, ko prisluhnemo samemu sebi, zdi, da demokratičnih dobrin ne dojemamo tako, kot bi bilo treba in se

obnašamo kot da ne bi bili dovolj zreli zanje. V razpravah smo nekonstruktivni, nekonkretni, površni, premalo seznanjeni s problemi, uveljavljamo nezrela mnenja itd. Da ne bi zašli, raje kar in medias res, saj bi sicer obrobni zapissek preveč zbledel.

Bilo je nedavno, na skupščini ZSJ. Slo je za naše glasilo Tribuna. Diskutant je kritiziral in samo kritiziral, privoščil ji ni niti ene spodbudne besede. Naj raje ne navajamo njegovih besed, ker vemo, da te, strgane iz konteksta, zažive po svojih zakonih. Pa vendar! Dejal je, da je prva številka našega glasila škandalozna. Ni pa povedal, zakaj. Mislim, da s tem ni z ničemer prispeval, trdno pa vem, da tako ni mogoče razpravljati. **TADEJ MUNIH**

Tribuna — glasilo Zveze študentov — Izdaja Univerzitetni odbor ZSJ — Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Stane Čehovin; glavni urednik Niko Tičar — Uredništvo in uprava, Tribuna Poljanska 6/II, telefon 30-123 — tekoči račun 600-14/3-567 — Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk: CP Delo, Ljubljana, Tomšičeva 1, tel. 23-522.

tribuna